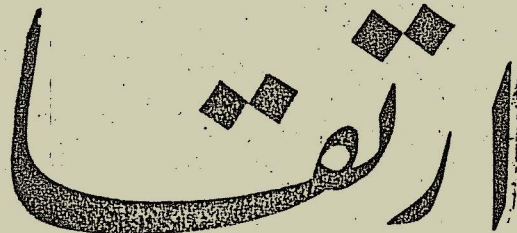

ادبیات ، فنون عسکریه و بحیریه ،
وتاریخ و تجارت و زراعت و صنایع
و حمارف و امور نافعہ و اکثیفہ فی فقراتدن
باحث مصور جریده در . هر نوع خصوصیات
ایچون نشریه مدیری طاهر بیکه مراجعت اولنور

(ارتقا) نك ا ستانبول و طشره
ایچون بر سنه لك ابوسی ۳۲
غروشدرد . پوسته پولی مقبولدر .
صحائفی بالجله ارناب قله آجیقدرد . هر انی قلم
موتان یازده بیلیر . مرکزی باب عالی
جاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدرد .

(سلوا) تسميه اولنور . انكترده اقامت ايلديكم مدت ظرفنده اكثر يا قصيه من بورده بولنور ايدم . قصيه من بورده دن اوچ ميل اوزاقده واقع خاطر افسردگانه انبساط ورن باغلك وستانلرك اورتا سنده اسكي بر قبرستان واردرك حاوی اولديني مقابر اسكي انكيز جهده اسكي انكيز خطيله يازمش كنبه سندن اوچ درت عصر لاق اولدقلى آكلاشيلور . قبرستانك زواری اكسك اولمز ايسه ده على العاده ايكنديدن صكره قصيه مذكوره اها ليسندن عشق مناجيلير اومسرت بخش كوشه تهاى به قدر بر كزيتى اجرا ايتمه دن چكنمزلر . انكيزلر عندنده غایت محترم و آثار عتيقه دن عد اولنان قبرستان مذكوره ايراقدن كلان زوار اكسك مز مقابرى زيارت ايدر ايكن هر قبر اوسسته ايكي دانه چيچك وضع ايدرلر اشبو چيچكردن حصوله كلان ييغنديلر ايچنده انكتره شعر اسك مابه الاقيخارى اولان (غرى) نام شاعرك قبرى دخى بولنور . شاعر مومى اليه زوار طرفندن اوقدر حسن تلقى به مظهر اولمشدر كه كندوسنك يادكارى اوله رق ايكي آدم بوينده مرمردن معمول بر هيكل قبرستانك قوسنه وضع ايدلمشدر . هيكل من بورك هر طرفنده اسكي انكيز جهده اسكي خطيله بر منظومه عبرت افزا محكو كدر .

هر حالده ابنای مذكورك ايضاظه واسطه اوزن منظومه من بوره ي اصول افرنجيه سيله لسانمزه ترجمه نقل ايلدم :

كور غريبان

وداعيدركونك يا قلاشمى شام غريبانى چرا كه دن دورلر كن مواشى هپ غريبانه من ارمدين حزيندر عودتى پيران دهقنك بتله قوشلره مجا اولور اول دم بو ويرانه

۲

خروشان سويسو ظلمت جهان كوزدن نهان قالدی نگاهه كلز انس وجن بوشب هانكي يكا باقم سينكار بعض يرلده صباحى سازينى آلدی اوزاق بر يردن آواز جرس فلكده در پيم

۳

بر اسكى خانقاه اوستنده بوم خانمان ويران باقوب حمله چرخه بويله شكوا ايلور مردم كه چيقدن شهرلردن كوشه لرده اولشم نهان ينه تعقيب ايدر بيلم بى نيچون بى آدم

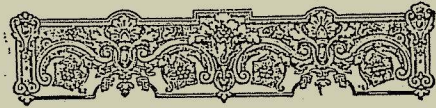
۴

بيوك بر باغه بگزير شو نيجه بيك سروك آلتنده لحدلرده اولان بيكار جه انسانلر يفتدينى اوپور ايچنده قانع اولمان كندى حياتده حسابه كليان خاقيله كويك افنديسى

نسيم روح بخشك ، بيليك بونجه دبرلدی موفق اولدى قالدبرمه ، هپ بى اثر قالدی غريو و هپ هپ ووقللك بونجه كوزلدی بو خلق ايتدى بيدار بويله ناله كن قالدی — مابعدى وار —

معارف انجمن اعضاسندن

على نصرت خان دهلوى

مقاله مخصوصه

{ فضيلت لسان ادبى }

— بكن نسخه مزدن مابعد —

بووقته قدر زمانمزه يازيلان بعض بر عباره كتابلر كى يازمغه آشمديغمدن منشيانه يازمقدن عجزى ذاتا اعتراف و قصورم ايچون اعتذار دخى ايدرم . وطن اصلم اولان قفقاسيه ده بولنديغمدن متبجه تقاضاى وقته كوره روس لسانيله و آنلرك قانون و قواعدى ايله باش كتابلرده بولنوب عمرمك اهم قسمى آنلرك اصول تحريرى ايچنده ضايع اوله رق بزم ايچون اصل الزم اولان لسان عثمانى حقيقه تحصيله قاصر قالدیغمدن طولايي جدا تأسف ايدرم .

آيت وحديتك ترجمه لرى بختنه كلنججه الى قلم طو تانلرك چوغى آنلرك تفسير و شرحه مقتدر اوليوب مطالعه و قنده فهم ايتديكى بر آيت وحديته تصادف ايتدكه غايته متأسف و سوخته دماغ اولديغندن كلال و ميلاله دوچار اولور و مطالعه سندن لذت و حلاوت بولمديغندن كاه نفسى خدمت و كاه مصنفه ملامت ايدر . و اكر مصنفلر مطالعه ايدنلرى قياس نفس ايدرلر ايسه عاجزه كوره بو قياس باطلدر . و بوكادليل اوله رق بر حكايم واردركه آنك ذكرى مقامه مناسب كورلمشدر .

معلومدر كه بو حالده روسيه نك برنجه بيوك شهرلرنده (ووستوچنى فاقوليت) واردر . يعنى السنه شريقه تعليم اولان مكتبلىر . و آنلردن يتشان طالب عربى و فارسى و تركى لسانلرى اوزره يازوب اوقومقده و مرتبه كالمده اولمسله ريله كندولرينه لازم اولان درجه ده كسب معلومات ايتدكه درلر . و اكثر يا سفيق و شهنيدلرى آنلردن ياپارلر . هان مكتبدين اكمل تحصيل ايدنلردن بريى كه بنم ايله همجوار ايدى بر اقشام فقير خانه به كلوب استانبولده طبع اولنان (مرآت كائنات) كتابنى دخى بر ابرجه كتوروش ايدى . آنك

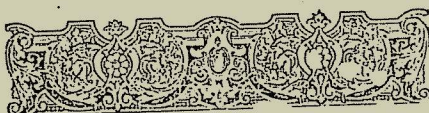
برنجى جلد ينك ۴۳۳ نجى خيفه سنده بريى نشان قويوب بندن سؤال ايتدى . اوده بو مطلب حقنده ايدى كه ييغمير ذيشامز (صاعم) افندمن حضرتلرى معراجدن مراجعتده عرض دركاه ايتمشدر : « يارب هر سفر دن كلن كسسه نك كندى قومنه بر درلو ارغاني اولور اتمه بنم ارمغانم ندر ديدكه حق تعالى حضرتلرى بيسورديكه « بن آنلر ايچوم نه قدر كه معيشت ايدرلر و بن آنلر ايچونم قبرلرده و بن آنلر ايچونم نشرلرده . » مذكور شخصك قهر برندن معلوم اولورديكه كويا افندمن حضرتلرى امتى ايچون مخصوص بر نيجه شيلير هديه كتوروش ايتمش . بندن كرك دخى عرجه ده مهارتم اولمديغندن او آدمه قارشو عاجز و شرمنده اولدم . صكره آنك آرزوسيله بر خواجه به زحمت ويروب ترجمه ايتدريم . ايشته مصنف مرحوم مذكور حديثك ترجمه سنى يازمش اولسيدى ؛ البته بويله بر كوچلك چكلمز ايدى . بونك ايچون تركيه كتاب محررلى بغايت مهم در كه بوقاروده يازيلان اسباب و مطالبه كوره حركات ايدلر و حضرت ملاى رومينك : « درميان كود كانم اى صنم لازم آمد كودكانه دم زيم » يعنى چوجقلىر آره سنده اولديغمدن لازم در كه چوجقلىر كى سويليم بيتى نظردن دور طوميله لر . تقرير بختنه كلنججه السنه شريقه يي عارف اولان روس محررلردن لازروف نام كسسه تركيه يازدينى بر كتابده عبارات غليظه و مخارج حروفه رعايت ايله مكمله ايدنلر حقنده بر خواجه نك عوامه سو . يلدكي سوزلرى دج ايدوب ذيلنده خواجه به طعنه و تشنيع ايتمشدر . شويله كه : تركلردن بر قاچ كسسه يولده كيدر ايكن بولنردن برى خواجه ايتمش . بولنر استراحت ايچون بريى قونه رق خواجه آتنى يوك كنارنده براغاجه باغليوب كنديسى نمازه مشغول اولور . بو ائساده آت آچلوب كيدر خواجه آتى طوتوب يوارنى بوله من . بونك اوزرينه ترك ارقداشنه خطاباً سويلر كه : « شجرانا جرك تحت ظامنده استراحت ايچون نزول ايتد . كده فرس مؤشك قرب فندن لجام منقطع اولمش آنى بولدىمى ؟ » ترك خواجه به باقارق برشى ا كلامز . خواجه بولكه لرى برايكى دفعه تكرر ايدر . بيجاره ترك ينه هيچ برشى فهم ايتمز خواجه نك اغزنه باقار طور . نهايت خواجه نك حدتتى

كوروب قورقوسندن تترمه باشلار . خواجه به خطاباً : « افندم حضرتلرى قولكز علم وفندن بى خبر اولديغمدن كلامكزى ا كلاياميورم » دير . خواجه ايسه غايت حرتانه رك : « بى حيوان ! بن سمنك ايله تركيه قونوشيورم فرنگجه قونوشيورم نه ايچون بنم سوزلر بى ا كلايورسين ؟ » دير . زمانمزه عرب و فارسى لسانلرلى و آنلرك صرف و نحو قاعده لرلى لابقى ايله بيلمك بولنلرى تحصيل ايتمه سنى و غيرت كوسترمك الحمد لله مالك دولت عليه ده بر كال ايسه ده اطراف و اكنافده اولان ملتداشلرمن ايچون ذيلده يازيلان اسبابه كوره يوق حكمنده در . چونكه آنلردن چوغى آخر حكومتلرك تحت اداره سنده اولوب بو حكومات ايسه آنلرك تربيه لرينه تقيد ايتدكه و مدارس و مكاتب اسلاميه . لرينه رواج و برمك دكل بله فكر تخریب ايله باقنده ايدو كندن اها ليناك چوغى احوال عالمدن بى خبر و معارف عالمدن دخى بتون بتون بى بهره درلر . چونكه آنلرك صلابت دينيه و غيرت اسلاميه لرينه برديه جك يوقسه ده ايجلرنده معارفجه اوقومق و يازمغه مقتدر آدملر غايته آذر و اتحاد مليت خصوصنده هر نه قدر در عليه ده طبع و نشر اولنان كتب و رسائلى و غرنه وسائر اخبار نامه لرى اوقومغه . شوقندلر ايسه لرده بوراده اولان يازيلرك اكثرى منشيانه عرب و فارسى لغتلى ايله بك قاريشق يازيلمش اولديغندن آنلردن لايقنجه استفاده دن محروم قاليرلر . بوايسه ملت داشلغه و آداب مروته منافيدر .

— مابعدى وار —

قفقاسيه مهاجرلردن و كرستان خاندانندن احمد بك زاده :

اسماعيل شيليانى

ترجمه خواجه

ابن الفارض

— بكن نسخه مزدن مابعد —

اك مؤثر فريادلر ؛ اك رقيق نوحات ، اك سوزشلى فغانلر دائما ابن فارضدن ايشيد . يلير ؛ كنديسى سكونت كرين ؛ ذوق آشنای وحدت اولديغندن ؛ اكثر اوقاتنى عالم تجروده ؛ هجر اواديلرده اصرار ايدرك فطرة حائر بولندينى طبيعت